

ADVIESNOTA VOOR HET ALGEMEEN BESTUUR D.D. 5 JUNI 2026

VOORSTEL:

Een investeringskrediet van € 700.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereiding van het project Beekontwikkeling Aa en Astense Aa, Diesdonk.

PROBLEEMSTELLING

Diesdonk ligt op het knooppunt van gemeente Helmond, Asten en Deurne (ten zuiden van Helmond). Het projectgebied wordt globaal begrensd door de Kanaaldijk van de Zuid- Willemsvaart (west), de A67 (zuid), de Aaweg (oost), de Oostappensedijk en de Heibergweg (noord), zie de figuur in bijlage 1. Het gebied is een bergingsgebied en de inzet vertraagd de afvoer van het watersysteem. Deze regionale waterberging ligt in het beekdal van de Aa en de Astense Aa en maakt onderdeel uit van het Waterakkoord voor de Midden-Limburgse en Noord-Brabantse kanalen (WATAK). In het laagste deel van Diesdonk mondt de Astense Aa uit in de Aa. Beide laaglandbeken zijn Kaderrichtlijn Water (KRW)-waterlopen met een inrichtingsopgave voor beekontwikkeling. De Astense Aa heeft hiernaast ook een inrichtingsopgave voor ecologische verbindingszone (EVZ). Na het punt waar de beken samenstromen passeren ze stuw Stipdonk, waarna het water door een sifon onder de Zuid- Willemsvaart doorstroomt. In de bovenstroomse delen van de twee waterlopen zijn al KRW- maatregelen uitgevoerd of in uitvoering. Het regionale waterbergingsgebied Diesdonk is in 2016 ingericht.

Op dit moment voldoen de Aa en de Astense Aa nog niet aan de KRW-functie en functie voor EVZ binnen Diesdonk. Voor de waterberging ligt nog een restopgave voor een kade rondom particulier terrein.

In dit voorstel wordt krediet aangevraagd voor planvoorbereiding voor bovenstaande opgaven. De trajecten waar dit voorstel betrekking op heeft zijn weergegeven op kaart in bijlage 1.

BEOOGD EFFECT

Het beoogd effect is de ontwikkeling van een robuust, klimaatbestendig en ecologisch goed functionerend beekdal van de Aa (2,7 km) en Astense Aa (2 km), dat voldoet aan de KRW-opgave in combinatie met de functie waterbergingsgebied en ecologische verbindingszone. Ook worden 2 stuwen vispasseerbaar gemaakt als onderdeel van de KRW-opgave.

ARGUMENTEN

1.1 Inrichtingsplan geeft invulling aan beleidsdoelen Waterbeheerplan

Met het opstellen van een inrichtingsplan wordt invulling gegeven aan de beleidsdoelen beekontwikkeling, ecologische verbindingszone, waterconservering, vismigratie in combinatie met de functie regionale waterberging.

1.2 Planvorming is in lijn met het bestuursakkoord 2023-2027

De voorgestelde planvorming komt middels een gebiedsgerichte aanpak tot stand. De uit te werken maatregelen zijn gericht op het realiseren van een klimaatrobuust, stuurbaar en veerkrachtig watersysteem. Hierin is ruimte voor ecologie, oog voor de gebruiksfuncties naast de waterlopen en een balans tussen water vasthouden, bergen en afvoeren. Voor de beken met een

KRW-functie vindt een integrale afweging plaats en worden expliciete keuzes gemaakt tussen droogte, overlast, ecologie en waterkwaliteit. Knelpunten met betrekking tot beheerbaarheid en toekomstbestendig onderhoud worden in de plannen opgelost, waarbij valt te denken aan doorlopende onderhoudsroutes en verbeterde bereikbaarheid van objecten.

1.3 Grondpositie langs de Aa is goed

Langs de Aa binnen Diesdonk is een aaneengesloten traject van percelen in eigendom van het waterschap verworven. Deze ruimte is kansrijk voor het realiseren van de KRW-opgave voor de Aa.

1.4 Planvorming vindt plaats in samenspraak met gebiedspartners en de belanghebbenden uit de omgeving

Dit zorgt voor integrale afwegingen en betrokkenheid en draagvlak in de streek.

KANTTEKENINGEN/RISICO'S

1.1 Grondposities Astense Aa beperkt beschikbaar voor optimale inrichting

De beschikbare grondpositie langs de Astense Aa voor de opgave beekontwikkeling en EVZ is beperkt. De grondverwerving vindt plaats op basis van vrijwillige medewerking. Daarnaast wordt verkend in hoeverre, met behoud van eigendom, particuliere gronden zijn in te zetten voor het realiseren van onze opgaven. Vanwege de KRW doelstellingen wordt nu gestart met het inrichtingsontwerp zonder dat een volledige grondpositie beschikbaar is, wat een risico met zich meebrengt voor realisatie.

1.2 Realisatie niet haalbaar vóór KRW deadline eind 2027

Het Algemeen Bestuur is op de hoogte dat 'niet alles lukt voor 2027'. Een deel van de KRW-opgave realiseren we na 2027. De verklaring voor het niet kunnen halen van deze datum ligt in de doorlooptijd van dit soort projecten. De noodzakelijke ontwerpen, de daarbij benodigde onderzoeken en procedures en de daaruit voortvloeiende doorlooptijden bedragen circa 2-2,5 jaar, en dus overschrijden we de eerder genoemde datum.

FINANCIËN/SUBSIDIES/PROJECTENBOEK

In de Programmabegroting 2026, vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 14 november 2025, is op basis van de programmering een investeringsvolume doorgerekend in meerjarig kader. Onderhavig project is daarin meegenomen.

PJB-nr.	Projectnaam	Fase	Besluit	Uitgaven/Inkomsten	Totaal
2025-084	KRW Diesdonk (Astense Aa)	Voorbereiding/ uitvoering	-	Uitgaven	€ 4.700.000
				Inkomsten	€ -
Opgenomen in de programmering 2026				Totaal BRUTO	€ 4.700.000
				Totaal NETTO	€ 4.700.000

Gevraagd krediet/dekking

Het gevraagde investeringskrediet voor de voorbereiding bedraagt € 700.000. Het doorgerekende investeringsvolume biedt voldoende dekking voor deze aanvraag en het effect hiervan is doorgerekend in meerjarig kader.

Naast de interne kosten (eigen uren en rente) worden hiermee de nodige voorbereidingsactiviteiten bekostigd, zoals de conditionerende onderzoeken, de kosten voor ontwerpen en de omgevings- en het vergunningenproces.

Subsidie/inkomsten

In de doorrekening van het investeringsvolume is geen rekening gehouden met inkomsten. Vanuit de bijdrageregeling Water en Bodem wordt bij de start van de voorbereiding rekening gehouden met 50% subsidie over de kosten exclusief de interne kosten. Daarnaast wordt later in het proces ook ingezet op een bijdrage vanuit het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB).

Effect op de exploitatie

De kapitaallasten worden effectief na oplevering van het project en naar verwachting is dat vanaf begrotingsjaar 2031.

Het effect op de jaarlijkse exploitatielasten voor beheer- en onderhoud van watersysteembeheer wordt nader geduid bij de aanvraag van middelen voor de uitvoeringsfase.

De financiële consequentie van dit voorstel en de daarbij behorende kostenraming zijn zichtbaar in de bijlagen.

BIJDRAGE DUURZAAM WATERSCHAP

De uitvoering van de maatregelen draagt bij aan een klimaatbestendig en robuust watersysteem doordat ruimte wordt gecreëerd voor meer natuurlijk beekontwikkelingsprocessen en daarnaast ook het opvangen van piekafvoeren en met inrichting en middelen wordt ingezet op waterconservering. Ook wordt meer ruimte gegeven aan ecologische ontwikkelingen in en langs de beek waardoor invulling gegeven wordt aan het herstel van biodiversiteit.

UITVOERING/VERVOLG

Op het moment dat de planuitwerking is afgerond, benodigde procedures zijn doorlopen en voldoende draagvlak voor de maatregelen in de streek aanwezig is, wordt een investeringskrediet voor de uitvoering aangevraagd. Dit naar verwachting eind 2027.

De werkzaamheden die volgen uit de planuitwerking en voorbereidingsfase zijn op dit moment voorzien voor de periode 2028-2029. Gedurende het planproces wordt het bestuur, op het moment dat een tussenproduct gereed is, geïnformeerd vanuit de projectorganisatie in de Commissie Watersysteembeheer en Waterveiligheid. Uitgewerkte plannen worden ter besluitvorming voorgelegd volgens de geldende procedures uit de Omgevingswet.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

De planuitwerking vindt plaats in nauwe samenwerking met gebiedspartners en belanghebbenden in de streek. Een projectspecifieke website wordt ingericht en regelmatig wordt een nieuwsbrief naar belangstellenden verstuurd met het laatste projectnieuws en ontwikkelingen. Over procedures en besluiten worden belanghebbenden separaat geïnformeerd. Het plangebied valt binnen 3 gemeenten; Helmond, Asten en voor een beperkt deel Deurne. Alle 3 de gemeenten worden betrokken bij de planuitwerking.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzichtskaart opgaven KRW Diesdonk

Bijlage 2: Financiële paragraaf

Bijlage 3: Raming

VERSIEDATUM

14 april 2026

AB-BESLUIT

ONDERWERP:

Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van het project Beekontwikkeling Aa en Astense Aa, Diesdonk.

INVESTERINGSBESLUIT: IB2026-17

Het algemeen bestuur van waterschap Aa en Maas;
gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 14 april 2026;
gelet op het bepaalde in de Waterschapswet, Algemene Wet Bestuursrecht en regeling voor
beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen;
gezien het advies van de commissie Watersysteembeheer en Waterveiligheid van 13 mei 2026;

BESLUIT:

Een investeringskrediet van € 700.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereiding van het project Beekontwikkeling Aa en Astense Aa, Diesdonk.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur in zijn openbare vergadering van 5 juni 2026,

De secretaris,

De dijkgraaf,

Peter Verlaan

Mario Jacobs